

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

**PRETESTARE
CICLUL GIMNAZIAL**

**27 martie 2025
Timp alocat: 120 de minute**

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

Citește textul și realizează următoarele sarcini:

(Acțiunea are loc la București, în anii '50 ai secolului al XX-lea.)

Într-o după-amiază mama se duse pe la părinți, dar, negăsindu-i, se întoarse acasă. În odaie auzi glasurile copiilor și ceva îi atrase atenția, nu făcând zgomot, se așeză pe sofa din sufragerie și începu să asculte.

– Încă o dată, Vale, spunea fata.

Vale începu să spună ceva cu glas tăgănat de școlar:

– Cauza pentru care a izbucnit războiul Troiei a fost din cauza că...

Fata îl întrerupse:

– Căuza din căuza nu se poate. Mai spune o dată.

– Războiul Troiei a izbucnit din căuza că Elena a fost furată de Paris și atunci Menelaos ...

– Vale, eu îți pun ție întrebări și tu spui lecția ca un papagal.

Mama dădu puțin laoparte perdeaua care acoperea glasvândul și începu să se uite la copii.

– Repet întrebarea, Vale, fii atent: care au fost cauzele războiului Troiei?

– Tanța, dar am răspuns.

– Răspunde frumos și limpede: cauzele războiului Troiei au fost următoarele: repetă!

Vale repetă și începu să înșiruie cauzele acelea unele după altele.

– Bine, zise ea apăsător. Să știi că cel mai greu examen e când ți se pun întrebări. Atunci se vede dacă ai înțeles lecția, că de învățat e ușor să înveți ca un papagal. La cursuri e mai lesne, că te întreabă în fiecare zi, dar în particular o să-ți fie mai greu la examen, că o să-ți pună numai întrebări.

– Tanța, o să mă ascuți în fiecare zi?

– O să te ascult eu, Vale, cât o să pot, dacă o să mai am timp, că, dacă tata mă dă la fabrică, când o să vin acasă, trebuie s-o ajut pe mama...

”Trebuie s-o ajut și eu să învețe mai departe, își spuse mama hotărâtă, având sentimentul că se află în fața unui copil care mai putea fi încă sprijinit să-și găsească drumul lui adevărat. O s-o las mai încet cu treburile casei și să-și urmeze liceul în particular...”

Dar fusese cu neputință s-o ajute. În anul următor, cazangiu (tatăl), după străduințe și rugăminți îndelungate în dreapta și în stânga [...], izbucni să facă să fie angajată nu la fabrică, ci într-o muncă mai ușoară și mai bine plătită, la *Ateliere*, la controlul tehnic al Secției de strungărie. Numai pe Vale îl lăsară să urmeze liceul în particular, mai ales că promitea să dea câte două clase într-un an. Constanța încercă și ea, dar acasă, de trudită ce era, adormea cu capul pe carte. Izbucni să mai dea un an, dar la examenul pentru cursul superior căzu.

(După Marin Preda, *Risipitorii*)

GLASVAND, *glasvanduri*, s. n. 1. Perete interior alcătuit din panouri de sticlă montate pe un cadru de lemn sau de metal. 2. Ușă pliantă, cu geamuri, care separă două încăperi.

Nr.	Item	Punctaj
1.	Răspunde, în enunțuri complete, la întrebările de mai jos: a) Ce urmărește mama de pe sofa din sufragerie? _____ _____ b) Ce înseamnă să ”spui lecția ca un papagal”? _____ _____ c) Unde a fost angajată Constanța? _____ _____	L 0 1 2 3
2.	Definește personificarea ca figură de stil, ilustrând-o printr-un exemplu. Definiția: _____ _____ Exemplul: _____ _____	L 0 1 2
3.	Rezumă fragmentul subliniat în limita a 65-70 de cuvinte. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ Total cuvinte _____	L 0 1 2 3 4 5
4.	Analizează articolul lexicografic al substantivului <i>cauză</i>, scriind în spațiile libere informațiile solicitate. CAUZĂ, <i>cauze</i>, s. f. 1. Fenomen sau complex de fenomene care precedă și, în condiții determinate, provoacă apariția altui fenomen, denumit efect, căruia îi servește ca punct de plecare; motiv. 2. Problemă socială care interesează o colectivitate largă de oameni și pentru a cărei apărare și punere în valoare se duce o luptă susținută. <i>Cauza păcii</i>. Expr. <i>În cunoștință de cauză</i> = cunoscând bine chestiunile despre care este vorba. <i>A face cauză comună</i> (cu cineva) = a-și uni interesele (cu ale altuia); motiv, rațiune. 3. (Jur.) Proces, pricină. ◇ Expr. <i>A avea</i>	

6.	Redactează, în spațiul rezervat, un mesaj electronic conform legendei: Te numești Dumitru / Dumitrița Albu, ai adresa electronică albu.dum@gmail.com, ești elev/elevă în clasa a IX-a și te adresezi colegului tău Valerian Plugaru (valerianplugaru@gmail.com) cu propunerea să vă pregătiți împreună pentru o probă de evaluare la limba și literatura română. O puteți face sâmbăta viitoare, acasă la tine. Ora este negociabilă.	L 0 1 2 3 4
7.	Numește trei încăperi dintr-o locuință.	L 0 1 2 3
8.	Citează o regulă de ortografie a numeralelor.	L 0 1 2
9.	Indică între parantezele alăturate funcția sintactică a fiecărui cuvânt subliniat. Atenție! Sublinierea nu sugerează funcția sintactică. <i>În odaie <u>auzi</u> () glasurile <u>copiilor</u> () și <u>ceva</u> () îi atrase <u>atenția</u> (), nu făcu zgomot, se așeză pe sofa <u>din sufragerie</u> () și începu să asculte.</i>	L 0 1 2 3 4 5

10.	Ilustrează prin două exemple extrase din text regula de izolare a adresărilor: Adresarea (simplă sau dezvoltată) se izolează întotdeauna prin virgule sau semne de exclamare, indiferent de locul pe care îl ocupă în propoziție. Exemplul 1: Exemplul 2:	L 0 1 2
11.	Relatează, în spațiul rezervat, cum citești literatura artistică.	L 0 1 2 3 4
12.	Describe masa de lucru a unui elev adolescent.	L 0 1 2 3 4
	Pentru corectitudinea tuturor secvențelor scrise	L 0 1 2 3 4 5
Total		